

Сиромолот Едуард Анатолійович,

аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, керівник Інформаційного центру Асоціації європейських прикордонних регіонів Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9А, e-mail: siromed@ukr.net; <https://orcid.org/0009-0006-0118-4237>

Syromolot Eduard Anatoliyovych,

Post-Graduate Student of the Department of Public Administration and Economic Policy, Head Information Centre of the Association of European Border Regions, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, 61166, Kharkiv, 9A, Nauka Ave., e-mail: siromed@ukr.net; <https://orcid.org/0009-0006-0118-4237>

ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Анотація. Історія розвитку міждержавного управління у ЄС демонструє постійний інноваційний політичний процес формування, функціонування та удосконалення інструментарію євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій. Розуміння його сутності та вміння використовувати сучасні інструменти розвитку територій на місцевому та регіональному рівнях є актуальним напрямом оновлення регіональної політики, забезпечення ефективної участі громад та регіонів України у євроінтеграційних процесах, проектах і програмах ЄС, виконання Україною *acquis* ЄС, як кандидата у члени ЄС, у тому числі у сфері досягнення економічної, соціальної та територіальної згуртованості. Тому **метою статті** є дослідження функціонування інструментарію євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій в контексті євроінтеграційних процесів оновлення системи управління регіональним розвитком на засадах впровадження процедур та кращих практик ЄС у сфері міждержавного управління територіальним розвитком та співробітництвом, запровадження доброго врядування та багатостороннього управління.

Методологія. У запропонованому дослідженні було проведено аналіз семантичної мережі текстових даних джерельної бази нормативно правових документів, які формують інструментарій євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій. Трансдисциплінарний підхід використано для відображення зв'язку суспільно-політичних процесів європейської інтеграції з отриманими практичними результатами, актуальності співпраці науковців та практиків у сфері оновлення регіональної політики і проведення тематичних прикладних наукових досліджень. Синергетичний підхід запроваджено для розуміння євроінтеграції як цілісного суспільно-політичного явища та процесу на міждержавному, національному, регіональному та місцевому рівнях. Метод гармонізації та синхронізації як процедура і алгоритм цілеспрямованого зближення, узгодження нормативно-правових документів, стандартів, інструментів, політичних дій у сфері регіонального розвитку та територіального співробітництва України та ЄС.

Наукова новизна полягає у розкритті функціонування інструментарію євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій який забезпечує досягнення економічної, соціальної та територіальної згуртованості ЄС в контексті європейської інтеграції України.

Висновки. У статті досліджено сутність інструментарію євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій, доведено необхідність проведення процесу синхронізації

та гармонізації політик досягнення економічної, соціальної та територіальної згуртованості ЄС і оновлення регіонального розвитку України в умовах європейської інтеграції, запропоновано заходи з стратегічного планування розвитку територій та євроінтеграції на місцевому та регіональному рівнях через створення територіальної моделі багатостороннього управління та співробітництва з метою участі у проектах та програмах ЄС.

Ключові слова: Публічне управління, євроінтеграційний механізм, інструментарій, розвиток територій, функціональні типи територій, система управління регіональним розвитком, оновлення регіонального розвитку.

THE STUDY OF FUNCTIONING OF THE TOOLKIT OF THE EUROPEAN INTEGRATION MECHANISM OF PUBLIC ADMINISTRATION OF THE TERRITORIES DEVELOPMENT

Abstract. The history of the development of interstate governance in the EU demonstrates a constant innovative political process of formation, functioning and improvement of the toolkit of the European integration mechanism of public management of territories development. Understanding its essence and the ability to use modern toolkit for the territories development at the local and regional levels is an urgent direction for the renewal of regional policy, ensuring the effective participation of communities and regions of Ukraine in the European integration processes, projects and programs of the EU, the implementation of the EU *acquis* by Ukraine as a candidate for EU membership, including in the sphere of achieving economic, social and territorial cohesion. Therefore, **the purpose of the article** is to study the functioning of the toolkit of the European integration mechanism of public management of territories development in the context of European integration processes of updating the regional development management system on the basis of the implementation of EU procedures and best practices in the field of interstate management of territorial development and cooperation, the introduction of good governance and multilateral management. **Methodology.** In the proposed study, an analysis of the semantic network of textual data of the source base of normative and legal documents, which form the toolkit of the European integration mechanism of public management of territories development was carried out. The transdisciplinary approach is aimed at illustrating the connection between the political processes of European integration and the resulting practical results, the relevance of scientific research and practice in the field of modernization national policy and conducting thematic applied scientific research. The synergistic approach is proposed for the understanding of European integration as a holistic political phenomenon and process at the interstate, national, regional and local levels. The method of harmonization and synchronization as a procedure and algorithm of purposeful convergence, coordination of regulatory documents, standards, instruments, political actions in the field of regional development and territorial cooperation of Ukraine and the EU.

The scientific novelty consists in revealing the functioning of the toolkit of the European integration mechanism of public management of territories development, which ensures the achievement of economic, social and territorial cohesion of the EU in the context of the European integration of Ukraine.

Conclusions. The article examines the essence of the toolkit of the European integration mechanism of public management of the development of territories, proves the need for the process of synchronization and harmonization of the policy of achieving economic, social and territorial cohesion of the EU and renewing the regional development of Ukraine in the conditions of European integration, proposes measures for strategic planning of the development of territories and European integration at the local and regional levels through creation of a territorial model of multilateral management and cooperation for the purpose of participation in EU projects and programs.

Key words. Public administration, European integration mechanism, toolkit, development of territories, functional types of territories, regional development management system, renewal of regional development.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Аналіз сучасних викликів оновленої державної стратегії регіонального розвитку України у 2021-2027 роках (друга редакція Стратегії) характеризує стан системи управління регіо-

нального розвитку, як неготовність до процедур та кращих практик ЄС та визначає завдання щодо створення нормативно-правової бази для управління структурними фондами ЄС через визначення територіальної моделі управління

коштами ЄС на регіональному рівні. У першій редакції Стратегії визначена одна із проблем регіонального розвитку, яка є актуальною проблемою у сучасних умовах воєнного стану, а саме як слабкість публічних інституцій та відсутність ефективної взаємозв'язаної системи документів стратегічного, програмного та бюджетного планування на центральному та місцевому рівні. На нашу думку, на місцевому та регіональному рівнях існує проблема в інституційній спроможності громад та регіонів України у визначенні та забезпеченні функціонування територіальної моделі розвитку на основі ідентифікованих функціональних типів територій, як суб'єкту регіональної політики України, для реалізації спільних з державами – членами ЄС проектів та програм співробітництва. Саме така територіальна модель може стати регіональним полюсом економічного зростання та відновлення розвитку територій, створення ефективних інструментів впровадження європейської інтеграції на міжрегіональному рівні через проведення синхронізації та гармонізації документів стратегічного планування розвитку створеного нового суб'єкту регіональної політики України з кращими європейськими стандартами, інструментами, процедурами та практиками розвитку територіального співробітництва ЄС. Проведення дослідження сутності інструментарію євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій на прикладі політики територіальної згуртованості ЄС є необхідним кроком у реалізації дій з функціонування територіальної моделі розвитку територій на місцевому та регіональному рівні, як кращої практики залучення фінансування, реалізації проектів, участі у програмах територіального співробітництва та розвитку доброго врядування і багатостороннього партнерства в ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В оновленій державній стратегії регіонального розвитку України визначено виклик «Неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС» (Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, 2024) та бачення вирішення його через створення нормативно-правової бази для управління структурними фондами, які викладені у статті 174 і 175 Договору про функціонування ЄС, а саме: European Agricultural Guidance and Guarantee Fund, Guidance Section, European Social Fund; European Regional Development Fund, the European Investment Bank та інші фінансові існуючі

інструменти. (CONSOLIDATED VERSIONS, 2016).

На нашу думку, ця можливість буде доступною в разі набуття Україною членства в ЄС за результатами успішного виконання Україною передвступних зобов'язань, як кандидата в члени ЄС, та семантичний контент словосполучення «управління структурними фондами ЄС» слід інтерпретувати в контексті отримання відповідних знань та досвіду суб'єктами регіональної політики України всіх рівнів управління щодо сутності формування євроінтеграційної політики в історичній ретроспективі функціонування в ЄС основної інвестиційної політики, а саме досягнення соціальної, економічної та територіальної згуртованості, яка на наш погляд є сучасним євроінтеграційним механізмом публічного управління розвитком територій, де публічне управління розвитком територій розглядається як сфера формування ефективних публічно-правових відносин, громадянського суспільства та багаторівневого партнерства у галузевому та секторальному співробітництві України та ЄС через представництво та взаємодію з представниками місцевої та регіональної влади України та ЄС у рамках роботи Комітету регіонів ЄС, участі у реалізації програм транскордонного співробітництва та програм територіального співробітництва «Східного партнерства», участь у реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону та Дунайській транснаціональній програмі; співробітництві з Об'єднаним дослідницьким центром Єврокомісії у розробці регіональних стратегій розумної спеціалізації; залучення регіонів України до діяльності таких європейських регіональних асоціацій як Асамблея європейських прикордонних регіонів, Асоціація європейських прикордонних регіонів та інших (Регіональне співробітництво).

Отже, наразі актуальним питанням є проведення науково прикладних досліджень щодо функціонування алгоритмів та процедур, послідовності управлінських дій викладених у нормативно-правових документах, положеннях, інструментах, регламентах досягнення політики територіальної згуртованості ЄС, які є, на нашу думку, є інструментарієм євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій, для визначення доступності до фінансових інструментів ЄС з метою планування участі місцевого та регіонального рівнів влади в Україні у проектах та програмах ЄС.

Для забезпечення участі у проектах та програмах ЄС громад та регіонів України необхідно проведення досліджень існуючих регламентів

структурних фондів, інструментів політики територіальної згуртованості ЄС у тому числі за участю представників дослідницьких колективів наукових шкіл сферою діяльності яких є державне управління, публічного управління та адміністрування, розвиток територій громад та регіонів і партнерських організаційних структур публічного управління розвитком територій для створення адаптованого інструментарію стратегічного планування для залучення фінансових джерел ЄС для місцевого та регіонального розвитку.

Представники кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця, її наукової школи «Управління розвитком територій в інформаційному суспільстві» під керівництвом проф. д. е. н. Н. Гавкалової, у співпраці з представниками Асоціації європейських прикордонних регіонів (АЄПР), та Інформаційним центром АЄПР в ХНЕУ ім. С. Кузнеця розпочали проводити наукові дослідження сфери розвитку територіального та транскордонного співробітництва України та ЄС в контексті прийнятого нового закону України (Про міжнародне територіальне співробітництво, 2024), беручи до уваги актуальність створення сучасної територіальної моделі розвитку функціональних типів територій, проведення синхронізації та гармонізації політик регіонального розвитку і територіальної згуртованості України та ЄС, формування комунікаційної платформи дослідників та практиків сфери публічного управління розвитком територій України та ЄС.

У статті (Gavkalova, Syromolot, Lukashev, 2023) автори акцентували увагу на роль публічного управління та необхідності впровадження інструментарію розвитку функціональних типів територій, а саме інструментів доброго врядування транскордонного та територіального співробітництва: «Міжмуніципальне співробітництво»; «Інструмент територіального об'єднання»; «Транскордонне співробітництво»; «Співпраця міст»; «Лідерство для транскордонного співробітництва», враховуючи тематичні цілі регламентів Європейських структурних інвестицій та фондів.

У наступній статті (Gavkalova, Syromolot, Guillermo Ramirez, Mullan, Lytovchenko, 2024) автори наголошують на необхідності виконання рекомендацій Ради Європи щодо додержання механізму доброго врядування «стандарти-інструменти-практика» для формування ефективного багаторівневого міжмуніципального

партнерства та реалізації інструменту «Транскордонне співробітництво», який містить наступні розділи: 1 – Розуміння транскордонного співробітництва; 2 – Міжнародне середовище; 3 – Створення дружнього середовища; 4 – Ініціювання транскордонного співробітництва; 5 – Створення транскордонної кооперації; 6 – Фінансування транскордонного співробітництва; 7 – відповідальність; 8 – Приклади транскордонного співробітництва.

У дослідженні (Функціональні типи територій, 2020) визначається, що функціональна типологія центрів економічного розвитку, запропонована в рамках реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 рр., не має чітких критеріїв розмежування цих центрів, що ускладнює розробку заходів зі стимулювання їх розвитку, що ускладнює не тільки розробку ефективних заходів Державної регіональної політики, а й моніторинг її результатів. Особливої актуальності при цьому набувають питання: 1) вироблення методичних підходів до ідентифікації функціональних типів територій, 2) ідентифікації конкретних регіонів, районів, територіальних громад, які включатимуться у певні класифікаційні групи, 3) детермінації проблем розвитку, з якими стикаються території кожної групи, 4) оцінки проблемності розвитку окремих територій в межах кожної групи, 5) конкретизації механізмів стимулювання розвитку для кожної групи.

Погоджуємося з наведеними висновками та пропозиціями з розвитку функціональних типів територій, та вважаємо за необхідним та важливим кроком проведення синхронізації та гармонізації досвіду та практики з розробки та впровадження інструментарію розвитку територій ЄС та України на основі п'ятої політичної цілі нового програмного періоду ЄС 2021-2027 «Європа ближче до громадян через сприяння сталому та комплексному розвитку всіх типів територій та місцевих ініціатив», а саме інструментів – Інтегровані територіальні інвестиції (ІТІ) та місцевий розвиток під керівництвом громади (CLLD) політики територіальної згуртованості ЄС, інструментарію доброго врядування Ради Європи, методологічного інструментарію Спільного дослідницького центру, Генерального директорату місцевої та регіональної політики ЄС, 17-тої Конференції міністрів Ради Європи, відповідальних за просторове планування (СЕМАТ), Організації економічного співробітництва та розвитку щодо розвитку функціональних територій ЄС, керівництва та розмежування функціональних зон на всіх

територіях, інструменту кращих рішень (b-solution) у подоланні транскордонних перешкод запровадженого Асоціацією європейських прикордонних регіонів та Європейською комісією з відповідним українським досвідом розвитку функціональних типів територій – субрегіонів, агломерацій, кластерів, єврорегіонів, мікрорегіонів та інших типів територій у тому числі визначених у державній стратегії регіонального розвитку України у 2021-2027 роках.

Дослідниками, в якості експерименту з розвитку функціональних типів територій, ініційовано створення Слобожанського мікрорегіону відновлення та розвитку (Сиромолот, Гавкалова, 2024), як сфери публічного управління розвитком території на основі багаторічного досвіду розбудови єврорегіонів, як функціонального типу територій за участю громад Харківської області.

Особливості функціонування інструментарію політики територіальної згуртованості ЄС. Політика територіальної згуртованості ЄС реалізується для держав членів ЄС у програмному періоді 2021-2027 майже з третиною загального бюджету ЄС у розмірі 392 мільярди євро спрямована на просуванні інтегрованого територіального розвитку по всій Європі через надання фінансових ресурсів з Європейських структурних та інвестиційних фондів – Європейський фонд регіонального розвитку, Європейський соціальний фонд, Фонд згуртованості, Фонд справедливого переходу, Європейський фонд мореплавства, рибальства та аквакультури, Фонд надання притулку та міграції, Фонд внутрішньої безпеки, для формування комплексних стратегій територіального та місцевого розвитку за допомогою територіальних інструментів, а саме: Інтегровані територіальні інвестиції (ІТІ); Місцевий розвиток, керований громадою (CLLD) і реалізації державами членами ЄС 5 спільних цілей політики територіальної згуртованості ЄС: 1. Більш конкурентоспроможна та розумніша Європа шляхом сприяння інноваційним та розумним економічним перетворенням та регіональному зв'язку; 2. Більш зелений, низьковуглецевий перехід до чистої нульової вуглецевої економіки та стійкої Європи шляхом сприяння переходу на чисту та справедливу енергетику, «зеленим» і «блакитним» інвестиціям, циклічній економіці, пом'якшенню наслідків зміни клімату та адаптації до них, запобіганню та управлінню ризиками, а також сталий міській мобільності; 3. Більш пов'язана Європа шляхом підвищення мобільності; 4. Більш соціальна та інклюзивна Європа, яка реалізує

Європейську основу соціальних прав; 5. Європа ближча до громадян шляхом сприяння сталому та комплексному розвитку всіх типів територій та місцевих ініціатив (Cohesion policy).

Відповідно до статті 31-34 Регламенту ЄС (Regulation (EU), 2021) Інструмент CLLD (Місцевий розвиток, керований громадою) спрямований на мобілізацію потенціалу на місцевому рівні та цільове фінансування навчальних заходів для місцевих зацікавлених сторін; досліджень відповідної території; витрат, пов'язаних з розробкою стратегії місцевого розвитку під керівництвом громади, включаючи витрати на консультації та витрати на дії, пов'язані з консультаціями зацікавлених сторін для підготовки стратегії; адміністративні витрати (операційні витрати та витрати на персонал) організації, яка звертається за підготовчою підтримкою на етапі підготовки; підтримка малих пілотних проєктів.

CLLD це не лише територіальний інструмент, а й метод реалізації місцевих стратегій, заснований на підході участі знизу вгору та місцевому підході. Важливу роль у CLLD відіграють місцеві ініціативні групи, які представляють інтереси громади, підтримка та стимулювання соціальних інновацій і співпраці між зацікавленими сторонами.

Відповідно до статей 28-30 Регламенту ЄС (Regulation (EU), 2021) Інструмент ІТІ (Integrated Territorial Investment) підтримує реалізацію багатотематичних комплексних стратегій. Він може отримувати фінансування з кількох пріоритетів однієї чи кількох програм і фондів. При цьому його можна використовувати для забезпечення найбільш відповідного поєднання політики. Він може охоплювати регіон, функціональну територію, міський чи сільський муніципалітет, мікрорайон або будь-яку іншу субнаціональну територію. Важливим тут є те, що розробка стратегії на основі ІТІ залучає відповідні територіальні органи та органи, які мають брати участь у виборі операцій для фінансування та реалізації стратегій.

Отже, функціонування інструментарію політики територіальної згуртованості ЄС поширюється на держави – члени ЄС, тематичні інвестиційні пріоритети та фінансові інструменти визначені у договорі про функціонування ЄС та регламенті ЄС, і направлені на реалізацію 5-ти політичних цілей програмного періоду ЄС у 2021-2027 роках.

Для України ці інструменти будуть доступні з моменту приєднання до ЄС. Наразі для України, як кандидата у члени ЄС доступні інструменти з розвитку територій в рамках полі-

тики ЄС з розширення – Інструмент допомоги перед вступом (IPA III); Європейської політики сусідства – Інструмент сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва (NDICI); – Європейського територіального співробітництва (Interreg); – фінансування з Європейського фонду регіонального розвитку, інструментів зовнішнього фінансування; та інших фінансових інструментів ЄС у сфері галузевого та секторального співробітництва (EU Policies).

Висновок. Важливими кроками для побудови ефективної системи управління регіональним розвитком в сучасних умовах оновлення регіональної політики та європейської інтеграції України, як кандидата у члени ЄС, є проведення кваліфікованої експертної оцінки за участю представників ЄС та України щодо існуючих можливостей застосування сучасного інструментарію євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій у практиці регіонального розвитку України, для отримання відповідних знань, вмінь та досвіду використовувати інструменти (регламенти, фінансові, методологічні тощо) діючих політик ЄС щодо територіальної згуртованості ЄС, розширення ЄС, європейського територіального співробітництва, інших інструментів ЄС для місцевого та регіонального розвитку і європейської інтеграції територій громад та регіонів, і виконання передвступних євроінтеграційних зобов'язань України.

На нашу думку, проведення дій з синхронізації та гармонізації існуючого європейського інструментарію публічного управління розвитком територій з здійсненням стратегічного планування розвитку функціональних типів територій на місцевому та регіональному рівнях в Україні є важливим заходом євроінтеграційного процесу виконання Україною *acquis* ЄС, а саме Розділу 22 «Регіональна політика та координація структурних інструментів» (Chapters of the EU *acquis*), та положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом регламентуючих сферу регіонального розвитку, територіального співробітництва та політики згуртованості (Угода про Асоціацію, 2014).

Перспективи проведення подальших досліджень полягають у вивченні нормативно-правової бази ЄС формування та реалізації політики територіальної згуртованості як сфери міждержавного управління та співробітництва і основної інвестиційної політики ЄС з метою створення ефективного інструментарію участі громад та регіонів України у проектах та програмах ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: —

1. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова КМУ від 15 березня 2024 р. № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/940-2024-%D0%BF#n10>
2. Про міжнародне територіальне співробітництво України: Закон України від 24 квітня 2024 року № 3668-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text>
3. Регіональне співробітництво. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/regionalne-spivrobitnictvo>
4. Сиромолот Е. А., Гавкалова Н. Л. Роль наукових шкіл у дослідженні процесів публічного управління відновленням розвитку територій / Е. А. Сиромолот, Н.Л. Гавкалова. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2024.. С.264–267
5. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 № 1678-VII. Дата оновлення 30.11.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
6. Функціональні типи територій як об'єкт державної регіональної політики: методичні підходи до ідентифікації: наук.-аналіт. доп. / наук. ред. І. З. Сторонянська. Львів: ІРД НАНУ, 2020. 150 с. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20200041.pdf>
7. Chapters of the EU *acquis*. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership/chapters-acquis_en
8. CONSOLIDATED VERSIONS OF THE TREATY ON EUROPEAN UNION AND THE TREATY ON THE FUNCTIONING OF THE EUROPEAN UNION. *Official Journal of the European Union*. Дата звернення від 07.06.2016. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex%3A12016ME%2FTXT>
9. Cohesion policy. The EU's main investment policy. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/investment-policy_en
10. EU Policies. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies_en?page=1&wt-search=yes
11. Gavkalova N., Syromolot E., Lukashev S. The role of public administration in the development of territories. *Public Administration and Law Review*, 2023. (2), 52–61. <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2023-2-52-61>
12. Gavkalova N., Syromolot E., Guillermo Ramirez M., Mullan C., Lytovchenko Y. The significance of the Council of Europe's governance tool "Territorial and

cross-border cooperation” for regional development: Literature review. *Development Management*, 2024. 23(2), 56–69. <https://doi.org/10.57111/devt/2.2024.56>

13. Regulation (EU) 2021/1060 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 of 24 June 2021. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060>

REFERENCES:

1. Pro zatverdzhennya Derzhavnoyi stratehiyi rehional'noho rozvytku na 2021-2027 roky: Postanova KMU vid 15 bereznya 2024 r. № 305. [On the approval of the State Regional Development Strategy for 2021-2027: Resolution of the KMU of March 15, 2024 No. 305]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/940-2024-%D0%BF#n10> [in Ukrainian].
2. Pro mizhnarodne terytorial'ne spivrobitnytstvo Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 24 kvitnya 2024 roku № 3668-IX. [On international territorial cooperation of Ukraine: Law of Ukraine dated April 24, 2024 No. 3668-IX]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text> [in Ukrainian].
3. Rehional'ne spivrobitnytstvo. [Regional cooperation]. Retrieved from: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/regionalne-spivrobitnictvo> [in Ukrainian].
4. Syromolot, E. A., Gavkalova, N. L. (2024). Rol' naukovykhshkiludoslidzhenni protsesivpublichnoho upravlinnya vidnovlenniam rozvytku terytoriyi. [The role of scientific schools in the study of the processes of public management of the restoration of development of territories]. *Publichne upravlinnya ta administruvannya v Ukrayini: yevrointehratsiynnyy postup: materialy Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi za mizhnarodnoyu uchastyu (Ivano-Frankivs'k, 31 travnya 2024 r.); za nauk. red. prof. I. I. Chudyka, D. I. Dzvinchuka, I. P. Lopushyns'koho; uporyad. L. S. Mosora. Ivano-Frankivs'k: IFNTUNH, 2024. s.264–267. [in Ukrainian].*
5. Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu, z odniyei storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom Yevropeys'kym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi ta yikh derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony: Zakon Ukrayiny vid 16.09.2014 № 1678-VII. *Data onovlennya 30.11.2023*. [Agreement on the Association between Ukraine, on the one hand, and the European Union,

the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand: Law of Ukraine dated 16.09.2014 No. 1678-VII. Date of update 11/30/2023] [in Ukrainian].

6. Funktsional'ni typy terytoriyi yak ob'ekt derzhavnoyi rehional'noyi polityky: metodychni pidkhody do identyfikatsiyi: nauk.-analit. dop. / nauk. red. I. Z. Storonyans'ka (2020). Lviv: IRD NANU, 150 s [Functional types of territories as an object of state regional policy: methodical approaches to identification: scientist-analyt. rep. / I. Z. Storonyanska (eds.). (2020). Lviv: IRD of NANU, 150 p.]. Retrieved from: <https://ird.gov.ua/irdp/p20200041.pdf> [in Ukrainian].
7. Chapters of the EU acquis. Retrieved from: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership/chapters-acquis_en [in English].
8. CONSOLIDATED VERSIONS OF THE TREATY ON EUROPEAN UNION AND THE TREATY ON THE FUNCTIONING OF THE EUROPEAN UNION. Official Journal of the European Union. Дата звернення від 07.06.2016. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex%3A12016ME%2FTXT> [in English]
9. Cohesion policy. The EU's main investment policy. Retrieved from https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/investment-policy_en [in English].
10. EU Policies. Retrieved from: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies_en?page=1&wt-search=yes [in English].
11. Gavkalova, N., Syromolot, E., & Lukashev, S. (2023). The role of public administration in the development of territories. *Public Administration and Law Review*, (2), 52–61. Retrieved from: <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2023-2-52-61> [in English].
12. Gavkalova, N., Syromolot, E., Guillermo Ramírez, M., Mullan, C., & Lytovchenko, Y. (2024). The significance of the Council of Europe's governance tool “Territorial and cross-border cooperation” for regional development: Literature review. *Development Management*, 23(2), 56–69. Retrieved from: <https://doi.org/10.57111/devt/2.2024.56> [in English].
13. Regulation (EU) 2021/1060 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 of 24 June 2021. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060> [in English].